

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-94/17-K

Název právnické osoby vykonávající činnost školy / školského zařízení	Základní škola a Praktická škola Aš
Sídlo	Studentská 13, 352 01 Aš
E-mail právnické osoby	spec.skol@tiscali.cz
IČ	68781580
Identifikátor	600066584
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Milena Boková
Zřizovatel	Město Aš
Místo/místa inspekční činnosti	Studentská 13, 352 01 Aš
Termín inspekční činnosti	21. – 23. 2. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnoceným obdobím je školní rok 2016/2017 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Právnícká osoba (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, střední školy, školní družiny a školní jídelny.

Inspekční činnost probíhala v základní škole.

Základní škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v oborech vzdělání Základní škola a Základní škola speciální. Má celkem sedm tříd, z toho čtyři třídy pro žáky základní školy a tři třídy pro žáky základní školy speciální. Ve všech třídách jsou spojeni žáci různých ročníků. K datu inspekční činnosti se v základní škole v prvním až devátém ročníku vzdělávalo celkem 39 žáků s lehkým mentálním postižením. Základní škola speciální poskytovala základy vzdělání 20 žákům se středně těžkým mentálním postižením a postižením více vadami a žákům s těžkým mentálním postižením. Škola dále vzdělává třináct žáků s hlubokým mentálním postižením, jejichž individuální způsob vzdělávání stanovil krajský úřad.

Ve škole je zřízena přípravná třída pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. K datu inspekční činnosti do ní bylo zařazeno 14 dětí.

Aktuální informace o činnosti školy a základní dokumenty jsou dostupné ve škole a na webových stránkách www.zspsas.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola je dlouhodobě zaměřena na vzdělávání žáků s mentálním postižením a postižením více vadami. Nemá stanovený spádový obvod, ředitelka povoluje přestup žákům z jiných základních škol na žádost zákonných zástupců a do tříd je zařazuje na základě doporučení školského poradenského zařízení, podle povahy speciálních vzdělávacích potřeb. Žáci s hlubokým mentálním postižením jsou vzděláváni zpravidla v domově pro osoby se zdravotním postižením, ojedinele ve škole.

Od inspekční činnosti provedené v lednu 2015 se počet žáků výrazně nezměnil. O přestup z jiné základní školy žádají zákonní zástupci zejména těch žáků, kteří selhávají v hlavním vzdělávacím proudu. Do přípravné třídy byli přijati všichni uchazeči. Většina dětí z přípravné třídy nepokračuje v základním vzdělávání ve zdejší škole, do prvního ročníku nastupují do jiných základních škol ve městě. Škola sleduje jejich úspěšnost v prvním ročníku, zpětnou vazbu o připravenosti dětí získává od učitelů osobními kontakty.

Ředitelka školy a její zástupkyně mají s výukou v tomto typu školy dlouholeté zkušenosti. Prioritou je poskytnout žákům podnětné prostředí a připravit je na praktický život. Tomuto cíli jsou přizpůsobeny metody výuky, které respektují individuální možnosti jednotlivých žáků. Učitelé využívají poznatky z dalšího vzdělávání, je jim poskytována účinná metodická podpora od vedení školy, což se pozitivně projevilo v průběhu inspekčních hospitací. Více než polovina žáků má zpracovaný individuální vzdělávací plán, na jehož tvorbě a vyhodnocování se kromě třídních učitelů významně podílí výchovná poradkyně. Oproti minulému školnímu roku se zvýšil počet úvazků asistentů pedagoga, spolupráce s učiteli byla v průběhu výuky účinná.

Škola má jasně nastavená pravidla a mechanismy k organizování vlastní činnosti (školní řád, organizační řád, preventivní program aj.), obsah těchto pravidel aktualizuje v závislosti na změnách právních předpisů a vyhodnocování rizik (např. používání mobilních zařízení), pozornost věnuje jejich dostupnosti (zejména pro žáky a zákonné zástupce). Škola respektovala doporučení z inspekční činnosti provedené v lednu 2015 a přestěhovala

přípravnou třídu do větší učebny, čímž se výrazně zlepšily podmínky pro vzdělávání dětí. Hospitační činnost zaměřená na soulad probíraného učiva s očekávanými výstupy ve školních vzdělávacích programech má příznivý dopad na kvalitu vzdělávání, podporuje rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků.

V rámci finančních možností jsou průběžně doplňovány a obměňovány didaktické a rehabilitační pomůcky, hračky, stavebnice a prostředky výpočetní techniky podporující všestranný rozvoj žáků, pro výuku praktických dovedností byla nově pořízena např. pračka a vysavač. Žáci, kteří jsou trvale umístěni v domově pro osoby se zdravotním postižením, mají k dispozici pomůcky školy a učitelka rovněž využívá rehabilitační a didaktické pomůcky, které jsou majetkem domova. Pro imobilní žáky je k dispozici bezbariérový přístup.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Základní vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Škola pro život“ (dále „ŠVP ZV“) zpracovaného v souladu s platnými dokumenty. Disponibilní hodiny škola využívá ve prospěch vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a Člověk a svět práce. Výuka ve všech hodinách byla pečlivě připravená, cíle hodiny byly nastaveny podle vzdělávacích obsahů jednotlivých předmětů i individuálních schopností žáků. Využívané učební pomůcky zohledňovaly schopnosti žáků, střídání činností s možností volby úkolů posilovalo rozvoj samostatnosti a zvyšovalo motivaci k učení. V hodinách byly účelně využívány mezipředmětové vztahy. V hodinách se střídala frontální výuka se samostatnou nebo skupinovou prací, které směřovaly k opakování a procvičování učební látky, nebo k ověření pochopení učiva. Vyučující přizpůsobovali výuku individuálním potřebám žáků, volili vhodné aktivity pro každého žáka v závislosti na jejich speciálních vzdělávacích potřebách. Výuka byla zaměřena především na rozvoj komunikačních dovedností, na čtení s porozuměním, žáci se učili vyhledávat a třídit informace, řešit problémy, cvičili si dovednosti v praktických činnostech, učili se spolupracovat. V práci s textem byly účelně propojeny komunikační situace s reálnými situacemi každodenního života. Ve sledovaných hodinách byly účinně využívány mezipředmětové vztahy. Žákyni se sluchovým postižením bylo poskytováno vzdělávání dle doporučených podpůrných opatření a v souladu s individuálním vzdělávacím plánem. Z projevů žákyň bylo zjevné, že se v kolektivu žáků cítí dobře a při vzdělávání úspěšně. Žákům byla poskytována průběžná zpětná vazba, učitelé vyjadřovali důvěru ve schopnosti žáků. Žáci byli vedeni důsledně k práci s chybou jako důležitým nástrojem učení. V některých hodinách na prvním stupni bylo efektivně využito sebehodnocení žáků, v menší míře bylo sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, zaměřené na vzdělávací pokroky, využíváno na druhém stupni.

Vzdělávání ve třídách základní školy speciální probíhá podle školního vzdělávacího programu pro speciální vzdělávání zpracovaného v souladu s platnými dokumenty. Disponibilní hodiny škola využívá ve prospěch matematiky, čtení, psaní a tělesné výchovy, v případě vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením ve prospěch hudební výchovy. Vyučování probíhalo v heterogenních třídách, v nichž se vzdělávali žáci s různým typem postižení. Nízký počet žáků ve třídách vyučujícím umožňoval uplatňovat potřebnou individualizaci a diferenciaci směrem ke všem žákům. Všechny hodiny byly promyšlené a velmi dobře provedené z hlediska organizace a forem práce. Využití názorných pomůcek zvyšovalo efektivitu vyučování. Tempo výuky bylo přiměřené schopnostem žáků, převládala klidná atmosféra, komunikace učitelů se žáky byla přívětivá, velmi časté bylo motivační hodnocení. Vyučovací cíle byly stanoveny s ohledem na individuální vzdělávací

potřeby žáků. Společná příprava učitelky a asistentky pedagoga na výuku přispívala ke kvalitě shlednutých hodin. Žáci jsou dle individuálních možností integrováni do kolektivu ostatních žáků (např. o přestávkách, při školních akcích).

Individuální výuka žáků s hlubokým mentálním postižením probíhala zpravidla mimo školu, v přirozeném prostředí žáků. Učitelka žáky stimulovala formou hry, poskytovala jim podněty pro pohybový rozvoj, rozvoj komunikace; z reakcí žáků bylo zřejmé, že jim kontakt s vyučující přináší radost a uspokojení.

Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu je součástí ŠVP ZV a řídí se Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Jsou do něho zahrnuty také vycházky, výlety, kulturní a společenské akce. Vzdělávací cíle jsou zaměřeny zejména na systematickou přípravu dětí na zahájení vzdělávání v základní škole - rozvoj samostatnosti, sociálních dovedností a návyků, řečových dovedností, utváření hrubé i jemné motoriky. Nižší počty dětí učitelka využívá pro výraznou individuální práci, úzce spolupracuje s asistentkou pedagoga. Organizace skupinové a individuální práce byla efektivní a plynulá. Podíl spontánních činností a aktivit přímo organizovaných učitelkou byl vyvážený, materiální zázemí se od inspekční činnosti provedené v lednu 2015 výrazně zlepšilo. Děti zvládaly úměrně svému věku osobní hygienu, dokázaly požádat o pomoc, orientovaly se ve známých místech, zachovávaly pravidla společenského chování. Se zájmem se zapojovaly do dramatizace pohádky, výtvarných, pracovních, hudebně pohybových a relaxačních činností, uměly klást jednoduché otázky, naslouchat, znají básničky, písničky, uměly reprodukovat pohádku. Nabízené činnosti směřovaly k rozvoji dovedností předcházejících čtení, psaní a počítání, ke vnímání časových vztahů. Klima v přípravné třídě bylo přátelské, děti se na učitelku obracely s důvěrou o radu a pomoc.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Učitelé systematicky ověřují průběžné výsledky vzdělávání jednotlivých žáků a evidují posun žáků ve vzdělávání. Většina učitelů je schopna ze svých záznamů vyvodit informace o tom, v čem se žák zlepšuje nebo zhoršuje. K získávání relevantních informací používají vlastní nástroje pro hodnocení (zkoušení, testy, samostatná práce apod.). Zákonní zástupci jsou s průběžným hodnocením žáků seznamováni prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách. Včas jsou informováni i o případných výukových obtížích žáků v některém z vyučovacích předmětů. Pozitivním zjištěním je, že k motivaci žáků škola využívá výchovná opatření ve formě pochval, jejichž počet výrazně převyšuje počet kázeňských opatření.

Počet zameškaných hodin na žáka se dlouhodobě mírně zvyšuje. Neomluvenou absenci škola evidovala ve školním roce 2015/2016 u 11 žáků (cca 18 %). Příčinou neomluvené absence bylo většinou špatné rodinné zázemí, nepřizpůsobení se školnímu režimu a vliv mimoškolního prostředí. Škola sleduje příčiny neomluvené absence a přijímá opatření k její minimalizaci. V případě potřeby svolává výchovnou komisi, jejímž členem je vždy pracovník orgánu sociálně právní ochrany dětí. Účinnost opatření je rozdílná, záleží na rodinném zázemí žáků.

Oblast poradenských služeb zabezpečuje výchovná poradkyně a školní metodička prevence. Ředitelka školy zareagovala na změnu právních předpisů v oblasti podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a na začátku školního roku 2016/2017 zpracovala ve spolupráci s pedagogy program poradenských služeb ve škole, zahrnující popis a vymezení rozsahu činností výchovného poradce a školního metodika prevence a preventivní program

školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování. Program shrnuje již dříve nastavené postupy, které škola již úspěšně uskutečňovala.

Škola vytváří podmínky k zajištění podpory pro děti a žáky s potřebou různých podpůrných opatření; identifikuje individuální potřeby dětí a žáků při vzdělávání, v případě potřeby spolupracuje se školskými poradenskými pracovišti a dalšími subjekty působícími v oblasti péče o děti a žáky. S podpůrnými opatřeními jsou seznámeni všichni vyučující, vedení školy spolu s výchovnou poradkyní pravidelně vyhodnocuje účinnost opatření. Činnost výchovné poradkyně se zaměřuje především na pomoc vyučujícím se žáky s výukovými obtížemi, pracuje se žáky na jejich předprofesní přípravě, poskytuje poradenskou pomoc žákům se špatným sociálním zázemím. K datu inspekční činnosti ředitelka povolila sedmi žákům základní školy speciální se souhlasem zřizovatele pokračovat ve školní docházce až do dvacátého šestého roku věku. Většina žáků, kteří neměli dokončené základní vzdělání, pokračuje v základním vzdělávání desátým rokem.

Škola vytváří podmínky pro integraci žáků do běžného života, zajišťuje pro ně různé kulturní a společenské akce. Žáci se zapojují do sportovních a výtvarných soutěží, žáci páté třídy se např. zúčastnili vyhlašování vítězů výtvarné soutěže v České televizi. Děti z přípravné třídy a žáci z páté třídy se umístili na prvním místě v krajské výtvarné soutěži zaměřené na recyklaci odpadu.

Ve škole bylo zřízeno pracoviště speciálně pedagogického centra, čímž se zlepšila dostupnost těchto služeb učitelům, žákům a zákonným zástupcům. Základní škola organizuje projektové dny, dny otevřených dveří, besídky, jejichž cílem je prezentace výsledků vzdělávání a rovněž osvětová činnost pro zákonné zástupce. Rodiče mají možnost prohlédnout si školu, podívat se na výuku, seznámit se s prostředím, což má příznivý vliv na spolupráci a navázání vzájemného kontaktu.

Závěry

Hodnocení vývoje

- V budově školy bylo zřízeno detašované pracoviště speciálně pedagogického centra – zlepšila se tím dostupnost služeb žákům, učitelům, zákonným zástupcům.
- Přípravná třída byla přemístěna do prostorné učebny, čímž se výrazně zlepšily podmínky pro vzdělávání dětí.

Silné stránky

Vyučující se aktivně zajímají o nové trendy ve vzdělávání, získané poznatky si navzájem předávají a snaží se je aplikovat ve výuce.

Formy výuky byly zaměřené na činnostní učení, podporovaly aktivitu všech dětí a žáků a vedly k rozšiřování jejich kompetencí.

Obsah vzdělávání respektoval různé vzdělávací potřeby a možnosti žáků.

Slabé stránky

Vyučující na druhém stupni základní školy v menší míře využívali sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, které by bylo vztaheno k pokroku žáků v učení a porozumění jejich učebním potřebám.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Více využívat sebehodnocení žáků zaměřené na jejich vzdělávací pokroky.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny vydané Městem Aš dne 17. 12. 2008 včetně Dodatku č. 4 ze dne 29. 6. 2016;
2. potvrzení ve funkci ředitelky školy vydané Městem Aš pod čj. MUAS/30480/2015/OŠKS dne 7. 10. 2015;
3. výpisy z rejstříku škol a školských zařízení – tisk dne 2. 2. 2017;
4. školní matrika dětí a žáků vedená ve školním roce 2016/2017 k datu inspekční činnosti;
5. školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s motivačním názvem Škola pro život s platností od 1. 9. 2009;
6. školní vzdělávací program pro základní školu speciální s platností od 1. 9. 2009;
7. školní vzdělávací program pro přípravnou třídu „Učíme se nové věci“ platný od 1. 9. 2013, upravený od 9. 2. 2015;
8. plán výchovného poradce na školní rok 2016/2017 ze dne 4. 9. 2016;
9. hodnocení činnosti výchovného poradce za školní rok 2015/2016 ze dne 30. 6. 2016;
10. školní řád ze dne 1. 9. 2016;
11. záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017 k datu inspekční činnosti;
12. preventivní program školy pro školní rok 2016/2017 ze dne 30. 9. 2016;
13. krizový plán školy pro školní rok 2016/2017 ze dne 30. 9. 2016;
14. pracovní náplně školního metodika prevence a výchovného poradce;
15. třídní knihy vedené ve školním roce 2016/2017 k datu inspekční činnosti;
16. vybrané žákovské knížky;
17. osobní dokumentace pedagogických pracovníků základní školy a základní školy speciální včetně osvědčení o absolvování vzdělávacích akcí vedena ke dni kontroly;
18. plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2015/2016, 2016/2017;
19. přehled DVPP za školní rok 2015/2016, 2016/2017 k datu kontroly;
20. účetní závěrka roku 2016.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy / školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční

zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Vrátníková, školní inspektorka Marie Vrátníková v. r.

Mgr. Martina Kheilová, odborník na vzdělávání žáků se sluchovým postižením Martina Kheilová v. r.

Mgr. Eva Nováková, školní inspektorka Eva Nováková v. r.

Bc. Libuše Skopcová, kontrolní pracovnice Libuše Skopcová v. r.

V Karlových Varech 17. března 2017

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Milena Boková, ředitelka školy Milena Boková v. r.

V Aši 22. března 2017